EUZKO - GASTEDI 'KO ITZALDIJAK

Arbeloa'tar Koldobika jaunarena

V

Adibidez: gixon eta emakume bat, adizkidiak edo auzokuak dira; poliŕo ixango zan eta aŕijak be, baŕe egingo eben, iñoiz asaŕatuta egongo ba'ziran eskontzaustia onu emongo ba'eutsien. Eskonduta ezpa-ziran, ¿zelan ausi eskuntza?

Norbera, iñoŕ, bide batetik ba'datoŕ ezin esan ixango dogu bananduta da adizkide batetik, bakaŕik etoŕi dalako.

Salerosliak, artu-emonak euki egiten dabez, baña bata bere salokijan eta bestia berian.

Euzkotaŕak be, España'kin eta Ingalanda'kin eta eŕi gustijekin artu emonak bai doguz erabili, baña euzkotaŕak baño ezkara ixan.

España'kin geure iŕundubak bai-dogu euki, baña ezkara alkaŕtu; eurek españaŕak ixaten jaŕaitu dira, ta geu bere, eurek baxen zuzenbidiaz, eukotaŕak ixaten jaŕaitu gara, ta nai ta ez jaŕaituko gara "per in sæcula sæculorum".

Zentzunbako buru batzubetatik noz-edo-noiz erneten dira atzalgai (aŕazoyak) gaizkiñak geure abeŕijaren-aldezko eskubidien kaltez, esaten, soro gagozala Euzkadi'ko azkatasuna eskatuten dogulako, beste abendakuak garala esaten dogunian, zer egingo ete-genduken azkatasuna artuko ba'gendu, zelan bixi España'tik-at egon ezkero, eta zergaitik jaramonik egingo leuskube oŕelako banantzale edo separatistak ixanik!

Saŕiŕan entzun eta ondiño entzungo dogu euzkerea elgija edo dialektu bat dala. Ainbeste jakintsuben artian bixi gara ta.

Beste aldetik, esaten dabe be eŕderea elia dala.

Oŕei erantzuteko esan biaŕ dautsegu euzkerea ele jatoŕizkua dala eŕo ta sustrai berezkoŕduna; eta ez ori ezeze. Gaztelerea edo erderea .Eta bardiñak bere anayak portugalerea, pantzerea, galizierea, katalanerea, italerea, eŕumanerea, eta abaŕ.

Astakeri onek esaten dabez geure gauzeak ezeztuteko. Alan be diñue aboz zabalik banantzaliak garala. Geure Abeŕija ondo agirija daukagulako, ezin dogu ta eztogu biaŕik banantzaliak ixaten.

Baña, azkenez, ¿zer? Ekin eta ekin geure eskubidiak ikuskatu gura ezpa'dabe, geure abeŕija ikuskatu gura ezpa'dabe, geure abeŕtzaletasuna lotsatu ta ikuskatuten ezpa'dabe, ixena, geuretzat bardiña da; eurentzat, banantzaliak, geuretzako, abeŕtzaliak. Ixenak eztau gauzea egiten.

Gu, geure eŕijan eta eurek eurenian Bakotxa bere etxian eta Jaun-Goikua gustijenetan.

Augaitik be, Kirikiño ospetsu zinduak, len aŧatu dodazan oleŕkijan, esan eban be:

> Ango luŕ edeŕak
> gogoz landu egixak
> eta jangok ondo...
> Ta alan i ta ni
> adizkide beti!

Adizkidiak, otso ta txakuŕa?? Ori ikusteko dago; nik eztautzubet onenbeste onurik emongo.

Amaŧuteko, nekatuta zarie ta. Gixadiko azkatasunen elburubak eŕi gustijai ikuskatuten dabe azkatasun-eskubidia.

Geuretzat, naikun da gura ixatia.

¿Abeŕtzaliak gara? ¿Banantzaliak gara? ¿Eta zer? Era batetik edo bestebatetik azke bixi ixatea gura dogu... ta ¡kiŧu!

Ondorenak:

Lengo larunbatean entzun geban Altuna zinduak esan ebana! Abendearen ageŕkunak azaldu ebazanian, abendea azkatasun oñaŕija eta azkatasun iŧurburuba dala, eta ori, gaur be atara dogu egin dodazan oldozkunakandik.

Orduban, abeŕija abendeagandik sortuba ixanaz, abeŕtzaletasuna azkatasunaren iŧuŕibidia da.

Guazan ba, danak, iŧuŕi oŕetara edaten, geure goguak eta bijotzaren azkatasun egaŕija asetu arteraño, eta geure eŕkal au, egijazko eŕkala, onena baño eŕkal zaŕagua ta zuzenagua, lasteŕ azkatuko dogu, nai arerijuen guraz, nai belaŕimotzak eta belaŕimotz-zalien auŕka. Iŧuŕi oŕetan edan daigun abeŕtzaletasunaz moskoŕtu arteraño. Eztakit ondo atzaldu dodazan, asti labuŕ onetan, ezaŕi daustezan gaitzak edo gayak. Neuk gura neuke, bijotz-bijotzez, zuben goguetan abeŕtzaletasuna sutu, indaŕtu, gogoŕtu, sendotu, ia geruago ta ariñago abendearen semiak astinduten ba'dogu joputz ankeŕ goŕotogaŕija, eta geure jasapenak amaŧurik, epe labuŕ baten baŕu bularak istanda-egin arteraño abestuteko:

> Azkatasun eguzkija
> basotik, ¡urten da!

Betoŕ egun argitsu ori bijaŕ etzi baño lenago.

"Besterik ez".

AZKENA.

Joseba deuneko jaupa - atalak

SAŔKUNA. (91'g. Er.). Zintzuba palmondua lez garatuko da; Libano'ko eretza letxe aundi egingo da: Jaunaren etxian, geure Urtzi Jaunaren etxeko ataŕtietan landatuta.

Atsegingaŕija da Jauna gorestutia; eta eure ixena, Goiko Jaun oŕena, goraldutia. Aintza Aŧeari...

OTOYA. Jauna: zeure Ama gustiz deunaren Senaŕak irabazija sorospide bekigu, aŕen; guk geuk eskuratu eztaikeguna bera biŧaŕteko ixanik aŕtu daikeguntzat. Amaibako egunetan Urtzi Aŧa ta Goteuna'rekin bakaldun bixi zaran Jaungoiko ori.

IDAZKIJA. Jakintza-idaztiko irakuŕgaya (Eccli., 45).

Goiko Jaunak eta gixonak maŧe-eben, eta bere gomutea oneskaŕija da. Aintzaz deunen antzekua egin eban; eta goratu ebakaldunen ageŕiz aintzaldu eban, eta bere itzez ixukarijak ostendu egin ebazan. Bakadunen ageŕiz aintzaldu eban, eta bere eŕijaz-ageŕi agindubak emon eutsozan, eta bere aintzea erakutsi eutson. Zintzuba ta otzana egiñik deundu eban, eta gixon gustijetarik autetsi. Jaunaren abotsa entzun bai'eban, eta Jaunak odei-baŕu eruan bera. Aŕpegiz-aŕpegi emon eutsozan agindubak, eta jakintza-lagi bixija.

MAĹAGUNIA. (20'g. Er.). Lasteŕ bete leuan emoi gozatsuz, Jaun oŕek; txingi-abaŕezko burestuna ipiñi leutsean buruban.

I. Bixitza eskatu euskan, eta amaibako bixitza luzia emon leutsakan.

LUZAKIJA. (111'g. Er.). Zoruntsuba, Jauna guŕtu ta bere agindubak maŧien dauzan gixona. I. Olakuaren azija altsuba, ixan be, ludijan; zuzenen ondoria onetsi ixango da. I. Aintzea ta aberaskijak aren etxian; eta bere zuzentzea beti dirauke.

GOIZPAŔKIA. Matai deunaren arauzko Goizpaŕ-jaŕaikuna (: 18-21). Miren, Josu'ren Amea, Joseba'rekin ezkontza-itzez egualarik, alkaŕganatu-bage, sabelian Goteuna'ren bidez auŕdun auŕkiŧu zan. Eta Joseba, aren senaŕak, zuzena ixan-eta gereneztau gura ezebalarik, ixilian itxi gura ixan eban. Eta asmakixun ometzaz zala, amesetan, Jaunaren gotzona agiri yakon, eta onan itz-egin eutson: "Joseba, Dabi'ren seme ori, Miren emastetzat aŕtubaz ezadi bilduŕ, beregan soŕtuba Goteuna'ren bidez bai'dok. Eta semia auŕ-yagikek; eta Josu eretxiko dautsak ixena; berak jareingo bai'yok bere eŕija obenetatik".

OPAKUNDIA. (88'g. Er.). Berarekin nire zinŧasuna ta eŕukija; eta neure ixena dala-ta, bere almena goretsiko da.

OTOI IXIĹA. Otsein-zoŕa ordaintzen dautzugula, auzpez aŕen-dagitzugu, Jaun oŕi: Joseba deuna, zeure Seme Josu-Kisto gure Jaunaren Amearen Senaŕa, biŧaŕteko ixanik, gugan zeure emoyak jabon daikezuzantzat; bere jai ospagaŕija dala-ta goraltz-oparijak eskeintzen bai'dautzuguz. Amaibako egunetan...

JAUNAŔTZAKUA. (Mat. 1). Joseba, Dabi'ren seme ori, Miren emastetzat aŕtubaz ezadi bilduŕ, beregan soŕtuba Goteuna'ren bidez bai'dok.

JAUNAŔTZOSTEKUA. Adibera zakiguz, aŕen, Urtzi eŕukitsu ori: eta Joseba Autoŕle deuna biŧaŕteko dogula, gutzaz eŕukiŧu ta zeure emoyak jabon egiskuzuz. Amaibako egunetan...

卐 卐 卐

ERABAKIJAK. Joseba deuna: Jaungoiko-Amearen Senaŕa, Josuren Aŧordia, Sendia deunaren Buruba...

Joseba deuna: gixonik zintzubena, deunena, altsubena...

Joseba deuna: bixibide gustijetarako eredu bikaña, erijotzaldirako laguntzalerik onena, Doibatzaren Zaindari nagusija...

Joseba deuna maŧe-maŧe ixango dot; bijotz-bijotzez guŕtu ta ospatuko; otoyak-otoi egingo dautsodaz.

ATAŔIBAŔNA.

ERRIJETATIK

MOTRIKO

"LAUAXETA,,'II.—Joan dan igandeko itzaldiagaitik, txalorik ez, baño bai zorion abeŕkoya ,oŕelakotxe egi-egiak entzun gura nebazan ta bai neuk gura nebana egin be, emen be, ba gaudez zuk ziozun bezelako asko ¡tamalez! uste dogu Batzokian bazkide izanda bagerala zerbait, bañon ez-gara ezer be.

Jaŕai ba nere zuzendari zeran ori, bazkide onei ta gañerako gustioi orlako egiagaz adimena argitzen lo gaudez ta. Zorionak.

KOLDOBIKATAŔAK.—Koldobika'taŕ guziei, dei egiten diet, datoŕen iganderaŕte egongo gerala izenak aŕtzen Koldobika Deuna'ren bazkun (Congregación) beŕiztutzeko, zer garaitan badakizute.

ANTZEŔKIAK. Igazitako igandean antzeztu zuten emengo Abeŕtzaleak "Lore bat loitan" iru egintzatekua Amundarain jauna'rena. "¿Zenbatian sagaŕak?" ta "Joxe-Ebaizto". Jaŕai auŕera.

Il onen 26'an ostera "Arno'pe" Mendigoizaleak antzeztuko dute "Bixente" ta "Txomin-Aŕayo" lenbizikua bi egintzatakua ta bigaŕena batekua. Danok joan biaŕ gara ta lagundu beaŕ diogu Abeŕia'ren izena sabaltzen ari diran abei.

¡"LIZARDI" IĹ DA!—Euzkadi'k zuanik oleŕkaririk zintzuena ta maitena il yaku. Igandean jakin eragin euskun "Lauaxeta,,'k Deba'n. "Lizaŕdi" zintzoa nere begiak ez ikusi ta ez bauan ezagutzen ere berak idazten zuan izkiaren bitaŕtez nere biotzak ezagutu zun.

Gaurtik ez det irakuŕiko bere olerki mamitzurik bañon badet itxaropena Donokitik lagunduko digula. Lagundu egixu ba Abeŕi gaxo au azkatuta ipintzen. Irakuŕle otoi bere aldez (G. B.) ta... ¡Aguŕ "Lizardi"!...

GURUTZ ONDO.

Uaŕa.—Deba'n ixan zintzan eta neuri aguŕik bere ez. Olakerik eztot entzun. Deba'n eta beste toki gustijetan baŕdin itz-egin biaŕ dogu. Txalo laŕ entzuten doguz izlarijok eta alpeŕik galduta gabiltz. Txalo gitxi ta ekintza geyago biaŕ doguz.—L.

ZARAUZ

ANTZERKIA.—Igaro diran larunbat eta igandea, antzerki egunak giñuzen. Emakume Abeŕtzalien aretoan, "Euzko Gogoa" antzeztu zuten gure ertilari azkaŕak. Egun bietan ostetza aundia baŕundatu genduan. Antzezlariak zer esanik ez, beti bezela txit ongi egon zirala.

NAIGABETURIK. — Beŕi saminkor batek txit naigabetsu utzi ginuzen Zarautz'taŕ abeŕtzaleak. Ta naigabe ori, igaro dan igandez sortu zan; bera beŕiz, Lizardi'taŕ Jabier'en eriotz eguna zala jakiteak ekaŕi zuan.

Itxas uritxo paketsua, bertako seme goralgaŕiakin ezta aztuko. Euzkadi'ko olerkari onena zan Lizardi ere Zarautz'taŕa izaki, ta beragaz ezin bada iñola aztu. Au onelan dala jakiteak, gure naigabea asi egindu. Zarautz'ko Euzko-Gastedi'ko, ta Emakume Abeŕtzalien ikuŕiñak makil-erdiratu, ta margo beltzez agertu ziran.

Astelen aŕatsean, Emakumien aretot ostez betea zalarik, Agurtza Deuna esantzan bere izenean. Goyan bego, olerkari trebe ta abeŕkide zintzoa.

ERIOTZA.—Joan dan astean il zan, "Paskueltzo" basetxeko euzko langile gastea. Bere il-eta ta elizkizunetan ostetza aundia ikusi zan. (G. B.).

EUZKO-LANGIĹAK.—Epalaren 19'an (Deun Joseba egunean) ikuŕin onespena ospatzeko eratu dituan jayak. Agerkaya.

8'terditan. Euzko-Langilien Biltokiŕik irten, da... Iñuritza'ko baselitxora zuzenduko dira, Artezkari Batza ta bazkideak.

9'ak laurden-gutxitan. Toki berean, Jaupa Deuna ixango da, ta txonitza, Laŕea'taŕ Nikasi jaun agurgaŕiak egingo du.

Au bukatu ondoren, ikuŕin onespen.

11'an.Sekulako pilota jokoa eskuz. Bazkun ontako bikotea, Donostia'ŕen aurka.

1'an. Otoruntza nagusia. Tartetan, txistularien erestaldi atsegiñak.

4'an. Azoka Enparantzan.

ITZALDI-GOYENEKOAK.— Itza zuzenduko dutenak, jaun ospatsu auek dira:

Lersundi'taŕ Ander, (Ondaŕoa'ko aŕantzalien lendakaria) (euzkeraz).

Laŕañaga'taŕ Poluikarpa jauna (euzkeraz).

Robles Arangiz'taŕ Imanol, aldun trebea (eŕderaz).

¡Euzko Langileak! Ta euzko langile etzeratenak, ¡ilaren 19'an Zarautz'a guztiok!

EUSKAL-NEKAZARIAK.—Igaro dan igandez, basaŕitaŕ mordo bat bildu zan, Goñi. izlari azkaŕ, ta alkartasun onen alde eten gabe lanean ari danari entzutera. Txit pozkiro gelditu ziran guztiak. Ekin bada, ekin beingoz garaya da ta.

BASAŔI.

MENDARO

ANTZEŔKIA.—Batzokiko antzezkilariak era ontan sutsu erazo diote antzezki-lanari. Orain ere aŕeta gogoŕagaz gertatzen ari dira, eta gaur eŕiaren auŕean jaŕiko dituzte "Neskame Beŕia" eta "Mendibetaŕen laŕiak". Gogoz paŕe-egin nai duanak asko du Batzokira etoŕtzea.

ITZALDIAK.—Egun abetan emengo txauno nagusian itzaldi sakon eta edeŕak ematen ari da Ovartzun'go apaiz gaste aguŕgaŕi bat.

Bere txonitza garayan, txauno guzia bete-bete eginda ikusten da.

KIRI'RI.—Zorionak zure lengo asteko idatzi sakonagatik. Zure idatziak jaŕaitzeko oroi bidea jaŕi dit. Idazkian esaten zenduan, zoŕontzaliak esaten zutela. (Nosotros somos los únicos católicos, todos los demás son masones). Egia da nik ere aitu izan diet, katolikoa dana bazkuntz artan egon beaŕ duala. ¿Egia ote da...? ¿Ez ote degu guk oŕek beste katolikatasun...? ¡Ez oyek diotenez! baña... ¿katolikotasuna mingañez betetzen alda? ez, egikeraz baizik. Baña "Kiri" oyen esaneri ez diogu jaramonik egin beaŕ. Oyek almen aundia dute itzez, baña, ez egiak azaltzen, eta baldin jaŕai biderik ematen badigute, idatzien bitaŕtez, bion artean agertuko diegu gure alderdiak zer agindu dauzkazen Josu-Kisto'ren aurka gu masoyak gerala esateko, eta... zerbait geyago.

MIRENTXU.

ALZOLA

"OTZOŔOTA,,'RI.—Orain ilabete irakuŕi nuan zeure idazki bat izpaŕingi ontan eta pozik nenguan geure eŕi txiki onatatik ere idazte ikusi nuanian ¿Baña zer jazo zaizu aŕezkero? Bat egin eta pot. Asi zaite baŕiro ere pozik irakuŕiko ditugu-ta.

IGANDIAN.—Igazi zan igandian juan gintzan Elgoibar'ko pelota-tokian izan zan itzaldira. Pozik etoŕi dira guziak itzaldi edeŕak entzun zituztelako. Olako batzuk gure eŕian ere edeŕki litzakez ba. ¿Ezin egin? Lendakariak eta batzoŕdeak itza dute.

GEXUAK.—Piska bat osatzen ari dira goxorik izan diranak. Adizkide asko izan dira gexo. Biaran'daŕ Joseba Imanol eta abeŕtzale zintzoa dan Biaran'daŕ Bitoren ere osatu dira.

PAUSITXA.

URRETXU

Gaur, Donostia'ko Saski-Naski Poxpoliñak Uŕetxua'ra. Beŕi pozgaŕija, zergatik nola uri ontan, ala inguruek otan nai andija zeguan poxpoliñen lana ikusteko.

Gaur aŕatsaldian ba, "Ederena" pelota-lekuban bilduko dira ordu atsegiñak igaro nai dituzten gustiyak

Jayaldiya asiko da lauretan, eta bertan abestuko du Laborda ospetsubak.

AŔI GOTZON.

Uaŕa.—Lantxo polit ura lasteŕ.—L.

GERNIKA

¡Aguŕ!, aŕtezkari. ta ¡aguŕ!, irakuŕle. "Euzkel-Atal,,'era nayoŕtzube, ba, ta nire lenengoko "aguŕ" bijak zeubentzako ixan biaŕ.

Eta azketsi, lenengoz idazten dan idazkiko utsak azkesgaŕijak ixaten dira-ta.

Gerorantz, Goikua lagun dodala, utsotatik gaizkatuten alegindu̇ko naz, ta bai "Aatal" onetako aŕtezkarijari buru-austiak gitxituten be.

"Atal" onetako artezkarijari, izpaŕak labuŕ eta izkija garbi idaztia atsegin ixaten vakena bai-dakit, eta ni gitxijenez be baldintza bi oneik betetan alegindu̇ko naz; izpaŕ labuŕak, izki garbijan idazten.

Eta baldintza bi oneik betezkero, "Lauaxeta" zintzuak ene idazkirik eztau otzararatuko, ezta "Jbon,,'ek otzaratik sutaratuko be.

"Euzkel-Atal" eratuteko biaŕezkuak nebazan len-itzok esan ondoren, ene lenengo izpaŕ labuŕtxu au irakuŕlekanatuten nua, naizta izpaŕ au baŕija ixan ez.

EUZKO-JAYAK.—Gauŕ Joseba Deunaren jaya da, ta Gautegiz Arteaga'n euzko-jayak egingo dira.

Jayok egingo dabezenak, gernikaŕak dira; "Txara-Txara,,'ko eletari ta antzezlarijak.

Lenengo jaupea ixango da. Jaupa-ostian, baŕiz, antzezkixunak eta ezpatadantzarijak.

Lenengo "Alkate Baŕija" antzeztuko dabe; gero "Txara-Txara,,'ko ezpatadantzarijak dantzatu. Eta azkenez, "Meza Baŕija' deritxon antzezkixuna. Bazkal-auŕerako jolas berezijak onixek. ¡A zelako baŕiak daukaguzan egiŧeko!

Baŕiak, baŕe, bazkaltzeko gogua soŕtuko da, ta bakotxa urdail ustubak betetako lekubetarantz juango da, indaŕak baŕiztuta aŕatsaldian baŕiro itzaldijetara biguŕtuteko.

Aŕatsaldian itzaldijak izango doguz, ba, Isusi'taŕ Miren, Baŕenetxea'taŕ Peli ta "Lauaxeta" eletari trebiak oŕetarako ustez geŕtauta dagoz-eta.

Oleskarijak be ixango dirala entzun dogu.

Beraz gauŕko euzko-jai oneik egiŧarabari begiratuzkero, edeŕak ixango diranen antza dabe-ta ,juan-egin biarko gara; Gautegiz Arteaga'ra juan.

Eta geyauko barik, ¡aguŕ!, eta uŕengoraŕte.

AUZOTXU.

卐 卐 卐

IZPAŔ BALTZA.—Lengo astian il da, Basteŕetxea'taŕ Joseba Mirena (G. B.), rularitzako ustez neskatila aldra edeŕa egin eutsen. Lagun gayakez bere emaste eta señideari euran atsekabe-aldijan.

¿AUTESKUNDIAK? — Bai irakuŕle lasteŕ ixango da auteskunde eguna eta ¿zeuk ete-dozu autaŕkirik?

BATZAŔAK.—Lengo astian asi dira batzaŕa egiŧen E. A. Batzakuak eta eguben gustijetan batu biaŕ-gara, gustijok. Batzokijan, bertan ba gertakixun aundijak egiŧen ei-dira, lengo egubenian be Goruberitzako ustez neskatila aldra edeŕa egon eizan eta lenguan onek, uŕengoan beste geuza batzuk, batzaŕean egon ezkero, batari ezpata bestiari zer bait gogoratuten yako.

EUZKEL-IXENA.—Geure lagun eta abeŕtzale onak diran Muniozguren'daŕ Joseba, ta bere emaste. Laŕuzea'taŕ Jonek euran lenengo semetxuba, ekaŕi dabe, ta Jabier, euzkel-ixen polit au ezaŕi dautse.

Zorijonak, guraso eta aŧama bitxijai, eta jaŕai, olantxe Abeŕija egiŧen.

AŔATZUA'N.—Igazi zan igandian antolatuta eguan jai gustija ondo baño obeto betetu zan, izlarijak iñozko edeŕtoen kia atara eben, bertsolarijak gustiz "txalogaŕi", ezpatadantzarijak, zer esanik be, ez "bizkoŕ, bizkoŕ" eta aurkezpena "Gaste Belu,,'k ondo baño obeto", Aŕatzuko eŕija poz-pozik itxı, eben eta eŕbestetik juan ziranak be pozik etxeratu. Zorijonak ba gustijoi.

Gautegiz Arteaga'ra: Gauŕ esan dako eŕi onetan, Txara-Txara'ko mendigoxaliak jai aundi bat ospatuko dabe. Goxian meza ostian "Alkate Baŕija" ezpatadantzia eta "Meza-baŕija" antzeztuko dira, eta aŕatsaldian itzaldija izlarijak Baŕenetxea'taŕ Peli, Isusi'taŕ Miren eta Urkiaga'taŕ Estepan "Lauaxeta" eta oleŕkari Enbeita anayak. Danok Gautegiz Arteaga'n eletari bikañenak ikusten.

BIXIKO-ETXE.

AZPEITIA

ABEŔTZALE - ARAZUAK. — Euzko-Etxea'n larunbatez batzaŕ bat izan zan. Araudia beŕitu zan Orobat Uri-Buru-Batzaŕa'kin batean auteskundeatzazko artu-eman guztiak emango ditun Batzorde bat autu zan.

Abeŕi-Etxea'k (Tolosa'kuak) uŕutizkiñez Lizardi'ren il beŕia jakin erazi zigun Atsekabe aundia izan zan azpeitiaŕ abeŕtzalientzat. Euzko-Etxea'k eta U.-B.-B.'k samin-aguŕa emanaz uŕutidazki bat bialdu zuten. Lizardi zanaren (G. B.) emaste, ama, senide, aite ta enparaukuoi mingoztasun gaŕatz oŕetan laguntzen diotegu. Irakuŕle otoi egizu aren gogo alde.

ANTZERKIATZAZ. — Uŕestila'n eta euzko-langile langabekuan aldez igandez antzerki bat eman zan. Notin asko bildu zan. Txindia ederki batu zan. Antzeslariak gurenda edeŕa lortu zuten. Leŕo aben bidez antzeslarioi zorionak damazkiotegu. Orobat eta euzko-langilien aldetik eskeŕik gaŕtsuenak. Ila onen 25 eta 26'au "Luminor" aretuan antzerki-jayak izango ditugu. Antzezlariak Euzko-Etxekuak. Lenengo agerpena dagik. Uŕenguan iragaŕiko degu antzeŕkijai agerkaya.

LABUR TA NASTUAN.—Bere ikastaruak jaŕaitzera Madrid'a juan da Usobiaga'taŕ Joseba Lon abeŕkide gastea.

Ezkon-ibilaldia eginda itxuli dira Azkune'taŕ Peliken eta Lŕar'taŕ Sekunde.

Olaizola'taŕ Joseba gaxorik dago.

Garmendia'taŕ Bitoren abeŕtzale eta okin esaguna, Isasondo'ko. Ibarguren'taŕ Perdiñande'kin laisteŕ ezkontzekua da. Auŕez zorionak.

KIROL.

BIOTZ-BEGIETAN

Libro de poesías con traducción castellana

Xabier de Lizardi

(Prólogo de «Orixe»)

KORTEZUBI

EUP.—Gauŕ batzokiko gustijok alkaŕ-aŕtuta Gautegiz-Arteaga'ra juan biaŕko gara an ixango diran jai ospatsubak ikusteko. Lenengo jaupara eta gero antzeŕki-poliŧak ikustera. Meza-ondonu eta dantza alayak ixango ei-dira. Jai edeŕ onek geure bijotzak sutauko al dauz.

Geure eŕijan bat bere eztedila geratu gero .aratu barik.

> España baño Euzkadi
> Anei urtegaño
> zaŕa ixan ta umetzat
> daukie oindiño.
>
> Neuk eztot ikusi, ba,
> orain artegiño
> alaba zaŕagorik
> bere ama baño.

GOŦI-BURU.

ZEANURI

ERIJOTZAK. — Larunbatean il eta igandian ozte aundijagaz obiratu zan eŕi gustijaren adizkide ixan zan Eŕekagoŕi'taŕ Estepan (G. B.).

Baŧa, Areatzan, egubaztenean il eta eguneau obiratu zan Mendia'taŕ Keparen semetxuba. (G. B.)

Atsekabean laguntzen dautsegu sendi bijari, eta zuk, irakuŕle, otoi bat euren gogoen aldez.

EUZKEL-IXENA.—"Landatzi" Asteŕiako baseŕijan Zubero'taŕ Pantzeska eta bere emastiak semetxo bat euki dabe, ugutzan, Lander euzkel-ixen poliŧa ipiñirik.

Zorijonak guraso, auŕ eta aŧa-amabitxijari, ija aiztuta ixan dan oŧura edeŕa berbiztu eta geure ele edeŕa maŧe dozubelako. ¿Iñork jaraŧuko ete dautsie?

GEXUAK. — Oraindiño baŕutik aurkitzen da gure adizkide aundi eta ikasle dau Arana'taŕ Todor.

Oberatuta aurkitzen dira euren gexo txaŕetan Zulaibar'ko Uriarte'taŕ Purdentzi, eta Olazaŕ'go Uŕeta'taŕ Peli.

NASKALDIJA. — Egun batzuk bere amaren onduan igarota Iruñaratu da Uriarte'taŕ Luken M. B. S. Aguŕ.

AŔEGI'TAŔ BAT.

MAÑARIA

BEDARITZIUŔENA. — Joseba deun andijaren bederatziuŕena igaroriko asteko barikuan asi zan. Ilantzijetan egiŧen da.

LAPUŔETA.—Lengo astian "Aŧa Kurutzeko" basotxonuan, bertako atia apurtuta "lapuŕ jaunak" sartu ziran. Gauza andirik ez ei-eben ostu baña... atabakan aurkitzen ziran txakuŕ-diruen batzuk edo.

Aspalditxuan amaikatxu gauza batian-bestian entzuten da; gaizkiñak eŕime ugeriŧu dira ta.

IUAN-ETOŔIJAK. — Algorta'ra juan zan Jauregi'taŕ Ander.

—Bilbao'ra, Urizar'taŕ Zenon eta Ozerin'daŕ Keperiñe anderea.

—Lexona'n aste batzuk igarota, lengo egun baten etxeratu zan Lete'taŕ Agustiñe anderea.

—Bilbao'tik etoŕi zan bere ama ikeŕtuten Goŧi'taŕ Luki.

—Basurto'ko gexoetxian amalau ilabete ankako gexo txaŕ bategaz igarota, larunbatian etxeratu zan Bizkaŕa'taŕ Peli mutil gastetxua. Ondo etoŕija Pelitxu.

GEXUAK.—Gexorik aurkitzen da Matzaga'taŕ Nikola "Laŕea,,'ko mutila. Arin osatu.

Egunontan, bere gexoan obarantz andija eginda aurkitzen da, Ortuoste'taŕ Damene anderea. Poztuten gara.

GEURE TAMALA.—"Lizardi'taŕ Jabier" euzkel oleŕkari ta idazlari andijaren erijotz-izpaŕaz tamal andija artu gendun. Kistaŕ on eta abeŕtzale zintzua ixan da gixajua ta. Jaunak zeruan euki begi.

Alargun, ume ta enparau sendikuari aŕsekabian laguntzen dautzogue.

MAÑARIKO.

MUXIKA

Eŕi onetako alderkidien Batzaŕa ila onen 19'an aŕatsaldeko 4'etan ixango da, "Muxikaŕ Euzko-Batzokija,,'n.

Batzaŕ onetan, Eŕki-Batzaŕera ixan zan aldunak itz egingo dausku, eta beste arazu batzuben aŕtian, Batokija'ren aldakuntziatzazko erabagija ixango da.

Al daula, iñok be ezdagijala, ba, utsik egin.

Epala onen 26'an Ariatza'n (Muxika'n) euzko-jayak ixango dira:

Goxeko 7'etan Jaunartze orokaŕa, 11'etan jaupa abestuba, txonitza, eta "Muxikaŕ-Txindoŕ Mendigoxale - Jeltzaliak"-aldrako ikuŕin baŕijaren onespena; eleizkixun ondoren "Alkate-baŕija" antzeztuko dabe "Txara-Txara"-aldrakuak, oneik amaŧu ondoren Gernikaŕ ezpata dantzanjak. Aŕatsaldian 3'etan aguŕtza 4'etan itzaldijak, Zidoŕa, Baŕenetxea eta Isusi izlari bikañak izlari dirala; oleskarijak be ixango dira. Batzaŕ ondoren artxo, bildots, edeŕik edeŕenetariko baten zozketa, txaŕtelak txakuŕandi baten zaltzen dira. Muxikaŕ gastedijak keya atarateko ustia dabe. Ia, ba, gastiak Jel-bidez zuzen... itzez eta egiŧez kementsu baxen zintzo... argi ta gaŕbi... ¡jo ta kia!...

P. M.

DURANGO

ERIJOTZA.—Bixitza done bat eruan eta uskuŕtza ta geure abeŕijaren aldez egiŧiagatik neke ta naigabe ugari aŕtu ondoren, Jaungoikuaren besuetan il zan Aŧbide'taŕ Kepa (G. B.) aba, pantzeskaŕa.

Bere sendi gustijak batez-be bere aŕeba ta bere ezkon-anai Arostegi'taŕ Joseba abeŕkidiak, aŕtu bedi bijotetiko nire tamal-aguŕa.

NASKALDIJA.—Geure aŕtian egun batzuk igaro ostian, igazi dan astelenian itxasoratu zan Atxuŕa'taŕ Emeteri ontziburu ta abeŕtzale gogoŕa.

Santoña'tik etoŕiŧa emen aguŕtau dogu Uranga'taŕ Ilari abeŕkidia.

Gixaŕteko gaya ikastera, Bilbao'ra juan dira ila baterako: Mendia'taŕ Nikola, Eloŕiaga'taŕ Karmel eta Eloŕtza'taŕ Jon abeŕtzale gaste ta aŕgijak.

"IRU GUDARI".—Sota'taŕ Imanol'ak egin eta "Lauaxeta,,'k euzkeraldutako eresantzeŕki edeŕ au il onen 26'gn., Astarloa-Etxian, ikusteko zorija eukiko dogu.

Antzeŕki abeŕkoi au, igazi dan uŕteko Garila'n antzeztu zan lenengokoz eta Astarloa-Exian adelatu bere. Eresantzeŕki au asko luzatu ta oso aldatu dau Sota jaunak eta orain baŕijeztautako antzeŕki ikusgaŕijau geŕtetan gogoŕ dabiltzaz lanian gure antzezlarijak.

"Iru Gudari" baŕijeztauta antzeztuko dan ezkero, antzoyalak (dekoraziñuak) be baŕijak ixango dira eta ez edozeŕek eginda: Bilbao'taŕ Gonzal, Bilbao'ko maŕgolari entzutetsuak egindakuak ixango dira.

Jantzijak be oso apañak ixango dira ta eurek geŕtetan bizkoŕ dabiltzaz emakume azkaŕak.

Oŕez ganera, erderazko "Tercero sin principal" Biaŕ'taŕ Nikola'ren antzeŕki baŕegaŕija antzeztuko da ta biŧaŕte gustijak, Batzokiko seikotxak alaiŧuko dauz.

Antzeŕki au zaspirak baño lenago amaiŧuko da ta onetara, etoŕiko diran albo-eŕijetako abeŕkide gustijak denporaz eldu al ixango dira euren etxietara.

Saŕkeraren saneuŕijak betikuak ixango dira: Garestijena sei eŕial eta meŕkiena eŕial bi.

Eibaŕ, Ermua, Zaldibaŕ, Beŕiz, Eloŕio, Aŕazola, Axpe, Apatamonasterio, Abadiano, Mañaria, Lemona ta Zornotza'ko [...] kide gustijok, antzeŕki edeŕ ta [...] yena ikustia gura ba-dozube etoŕi [...] danok il-onen 26'gn. aŕatsaldeko [...] dijetan Astarloa-Etxe'ra onela egin [...] dozube ez-yatzube damutuko-ta.

IBAIZABAL.

LEZAMA

LIZARDI IL DA.—Benetan [...] ja ixan da Euzkadi eta euzkera [...] entzako seme ain argi eta zintzo [...] artetik eruatia, baña Jaunak eruan [...] guk ontzat artu biaŕ doguz bere [...] bak, eta otoi egin daigun bere [...] (Goyan bego).

OSATUTA.—Igaro daben gaxo [...] igez egin-da txaidean aguŕtau dog [...] tza'taŕ Eulale, neska gastetxuba.

Asko atseginduten gara.

ELIZKIXUNAK. — Joseba deun [...] bederatziuŕen eta elizkixunetara [...] dia batzen da geure eŕtxadonan.

NASKALDIJA.—Emen aguŕtau [...] geure lagun ona dan Gabiola'taŕ [...] Ongi etoŕija.

AUTESKUNDIJAK.—Uŕeratu [...] toz oŕek bere eta lasteŕ asiko dira [...] batzubek batera-bestera geure eŕija [...] katuten.

Abeŕtzaliak, zubek ez aŕtegatu, [...] lan egin gogotik eta zendo.

TXI[...]

ELANTXOBE

ASTERIK-ASTERA.— Bilbao'ko [...] jan ixan zan aŕantzalian batzaŕen [...] ziran uri onetako aŕantzalian aldeko [...] ran lendakari Mejias'taŕ Kasi eta [...] 'taŕ Joseba, idazkarija. Erabagi [...] aŕtu ebezela-ta, pozez etoŕi ziran.

Geure aŕtian dogu aspaldiko [...] 'taŕ Kelestin "Ereño" itxas-ontzi [...] nengo bultzkindarija. Aguŕ-egin [...] Gametxo'taŕ iŧoren eta Eŕkiaga'taŕ [...] ba'k.

✤ ✤ ✤

"Euzko" asteroko izpaŕingi abeŕ[...] ageŕtu yaku uriko idazle azkaŕ-bat "[...] taŕ-bat" ixenpetuta Bilbao'tik idatz[...] re idazlantxubak atzegin yakuz eta [...] bijotzeko aguŕa opalduteko leŕoz[...] duaz.

✤ ✤ ✤

Elantxobe'taŕak: Lasteŕ ipiñiko [...] salgei idaztiñotxu poliŧ-bat, "Gar[...] ak" deitzen yakana, idaztiñotxu one[...] lia Agiŕe'taŕ Toma "Baŕensoro" [...] ospetsuba da, eta benetan meŕke [...] -da. Idaztiño au gura daben uritaŕ [...] du bedi neuregana, eta poz-pozik [...] natuko dautsat.

卐 卐 卐

Igazi adn igandean Bilbao'ratu [...] ure Uri-Buru-Batzaŕeko lendakari [...] ta'taŕ Jon, uri aretan egon zan Eŕki[...] tzaŕera. Batzaŕ A'aretako oŕdezkari[...] metxogoikoetxea'taŕ Jon'en gain [...] baña ezin juan bere beste bete-biaŕ[...] kazalako. Zorijonak B.-B.-B. baŕik[...]

OGOÑO[...]

¡Egun aundirarte, aguŕ!

LIZARDI'TAŔ J.T (G. B.)

> Bakaldeme apain ta edeŕa dara[...]
> leyaz dabil otsein zintzo bat gura [...]
> Ta Bakaldemia eztau iñork gura;
> aŕua ezta ba, baña bai leguna.
>
> Aberatsa osoz, baita be gaŕdena:
> gaŕdena iñork nai ez gaur bairik [...]
> Guenez, be, idoro dau bere mo[...]:
> oleŕkari bat da, bijotz on-jaubia.
>
> Bere Andera'ri dagitsoz aguŕak,
> aguŕ abeslari, eztitsu, samuŕak.
> Anderea liliz goraldu darua:
> uŕe-ezti oleŕtiz, argiz esiŧuba.
>
> Zorun-egun bila eblan Andera
> atsegin-jarijoz datoŕ gixaŕtera:
> "Iltzeŕ bai-nenguan eta nitzaz, oro
> "azturik bixi zan, ta azkenez idoro
>
> "Dot ene otseña, ta, ¡zein otsein [...]
> "¡berak daun bijotza eta ziñismena.
> "Uŕezko jantzi nau, noranai narua,
> "nigan ikus nai dau muin betiraku."
>
> Ta Andera edeŕak oŕela nintzatzan
> ziardularik ai!... itza yako eten...
>
> Gertaera laŕi, zoritxaŕezkua...
> ¡otsein zintzo aura Balbia'k darua.
>
> Oleŕkarija il da! —Bakaldeme ede[...]
> ¡Erijotz dan gaizto, bijotz baltz, zale[...]
>
> Abeŕi Ama'ri—benaren goŕija!—
> il yako semia ta oleŕkarija.
>
> Ixan bai-da, arean, oron ikasbide:
> beti kistaŕa antzo, beti abeŕtzale.
>
> Aguŕ, Agiŕe'taŕ Joseba Mirena;
> Urtzi'k bemoketzu Done-atsedena.

ENDAITZ[...]

Jesús Ostolaza
BERGARA
FABRICA DE INSIGNIAS DE ESMALTE FINO
AZALIPARRI MIEZKO IKURRIÑEN OLEA

SE RECOMIENDA POR SI SOLO EL ALIMENTO INSUPERABLE
ALAR-ONENA
Olo aŕautzagilientzat eta txitak azteko. Utsik ematen ez duten jatekuak: Aragi aŕain eta azuŕ-irin "Alar Onena".
Especialísimo para gallinas ponedoras y cría de pollitos. Resultados garantizados Harinas de carne. pescado y hueso "Alar Onena".
Maria J. Esnaola
Miracruz, 21 — SAN SEBASTIAN — Teléfono 12014
¡ALERTA! EXIGID SIEMPRE LA MARCA "ALAR ONENA"

Aranburu'tar R[...]
AZAL ETA TXIZ-BIDIA[...]
Fueros, 5, 3. DONOSTI[...]

Artua eta babia txikitutzeko ma[...]
Txomin Olano'k
Saltzen ditu, merke
Plaza de las Escuelas, 10 g'n - Do[...]

MARTIKOREN[...]
Beglyetako galxoen sendagil[...]
Garibay 13 bis, 2.° - DONOSTI[...]

MUEBLES Y CAMAS
Isidro y Miguel
RIBERA, 2 (antes Arenal, 4)
Frente al Teatro Arriaga
Teléfono núm. 13.458
Ventas al contado y a pla[...]